

MESLEK HİNLERİ

MADENCİLERİN YAZGISI

OCAKTA İLK GÜN

£D *Turhan KARATAN / ONUR ÜYESİ*

Ä) *Şadan KUMKAPI / ONUR ÜYESİ*

Anlatacağım bu olay bende iz bırakanlardan biridir. Yeraltı kömür madenlerinde çalışanların insan yaşamıyla ilintili sevinçleri ve hüznüleri pek çoktur. Bizim bir ayrıcalığımız da, sevinci ve hüznü aynı zaman dilimlerinde paylaşmaya mahkûm oluşumuzdadır. Bu olay Gelik Bölüm Mühendisliğim döneminde yaşanmıştır. Sanırım 1970 yılının ilk yarısıydı. Geceyi bölen telefon sesiyle, 1. Ocak -50/-150 M. lopero Ayak'taki göçük haberiyle uyandım. Ayakla çalışan kazı ekiplerinden 17 kişi göçükte kalmıştı. Ayak baş ve dipten kapanmıştı. Ana tavan, 5-6 metre kalınlıkta ayak alınından kesmiş; blok halinde düşmüş ve alınlı ayak gerisi göçüğe oturmuştu. Düşen tavanın üzerine ayak başından giriliyordu. Yer köy meydanı görünümündeydi.

Mühendislerim, nezaretçilerim ve olayı duyan işçiler bu meydana toplanmışlardı. Bu tavan dengesini yeniden bozabilirdi. İlk iş olarak göçüğün acısını yüreklerinde duyan bu kişileri oradan uzaklaştırdım. Yanıma aldığım üç beş kişi ile düşen tavan taşının üstünden incelemeye başladım. Tavan, ayak alınından boylu boyunca 15-20 cm genişliğinde bir aralık bırakmış. Bu çatlaktan işçilerimizi görebiliyorduk. Bu aradan seslenerek (bağırarak) konuşma sağladık. Hepsinin sağ olduğunu öğrendim. Ayak içinde uzunlamasına yatıyorlardı. İşçilerin sözcülüğünü yapan kazı ustası, o aralıktan beni gördüğünde bağırıma başladı. Bağırısındaki sözleri, "Bölüm Mühendisim, seni bu saatte rahatsız ettik; üzgünüz." demesi beni hayrete düşürdü. Ölümle karşı karşıya kalmış kişinin hala bu insancılığı karşısında çok duygulandım. İşte madencilerin birlik ve dayanışması buydu.

İrtibatı kaybetmeden, gerekli konuşmalarla kendilerine moral verdik. Ayağın dip tarafından, yanmağız başyukarı sürerek 15 saatlik çalışma sonunda hepsini sağ salim aldık.

Hepimiz yorgun, ama çok mutlu, sevinçliydik. Aynı gün ikinci bir haber ulaştı. Kömür transfer bandına kendini kaptıran bir temizlik işçisinin şehit olduğunu öğrendiğimizde, ilk olaydaki sevincimiz yerini kedere bıraktı.

Kırk öğrenci, staj yapmak üzere okulca Kilimli'ye gönderilmişti. Bölüm Mühendisi, staj çalışmalarımızın ileride bize çok faydası olacağını; madenciliğin, bir meslek olduğu kadar, bir sanat da olduğunu ve bu sanatın çalışmakla öğrenileceğini anlatarak "Yarın sizi baca ve ayaklara taksim edeceğiz; orada işçi gibi çalışarak bu sanatı öğreneceksiniz." dedi. Ertesi gün, on kişilik gruplar halinde bizi şefporyonlara teslim etti. Ben hazırlıklara düştüm. Burada -50 kotunda taban olarak sürülen bir bacaya verildim. Bacada Çaycuma'lı Ali Usta ve iki de işçi vardı. Ben saat 12'ye kadar vagonlara kömür ve pasa doldurarak çalıştım. Arkadaşlarla pavyona hangimiz daha evvel gelecek diye iddialaşmıştık. Ali Usta'ya "Müsaade edersen, ben gitmek istiyorum." dedim. Usta, "Vinç kömüre çalışıyor; saat 16'ya kadar çıkamazsın; ama, gideceksen 50 m gerimizde bir başyukarı var, kısa yol diye biz oradan gidip geliyoruz, istersen oradan gidebilirsin." dedi. İşçinin birisi, beni başyukarının dibine kadar götürüp "Buradan yukarı çıkacaksın; başyukarı bitince sağ yolu takip edeceksin, seni dışarı çıkarır." dedi. Ben de "ya bismillah" diyerek başyukarıya tırmanmaya başladım. Elimdeki Dominik Lâmba cansız yanıyor; önümü zor görüyordum. Bir an evvel başyukarıyı bitirmek için gayret sarfediyordum. Kan ter içinde başyukarıyı bitirdim; ama, lâmbam da bitmişti; ölü gözü gibi birden sönmüştü. Etraf zindan gibi karanlık, kalbim dışarı çıkacak gibi atıyordu. Korku ve çaresizlik içinde sırtımı direklerle dayayarak yere çöktüm. Buradan kurtulmak için dua etmekten başka yapacak bir şey yoktu. Ben de dua etmeye başladım. Ali Usta ve işçiler inşallah buradan gelirler; ben de onların peşine takılır giderim diye düşünüyordum. Ne kadar zaman geçti bilemiyorum. Birden mırıltı halinde sesler duydum. Biraz sonra sesler netleşmeye başladı. Çok uzakta birden üç tane ışık belirdi; ışıklar yavaş yavaş yaklaştı ve konuşmalar netleşti. Gelenler bizim bacanın 16 vardiyası idi. Biraz daha yaklaştıklarında onlara seslendim; onlar da şaşır. Selamete çıkmıştım. İşçilerden biri benimle kaldı. Diğer ikisi vardiyayı teslim almak üzere aşağıya indiler. Biraz sonra Ali Usta ve işçiler geldiler. Hep birlikte dışarıya çıktık. Pavyona gittiğimde saat 16.30 idi. Ben sondan ikinci olmuşum.

AİDATLARINIZI ÖDEMEYİ
UNUTMAYINIZ...

KİMLİK KARTINIZI
DEĞİŞTİRDİNİZ Mİ?